

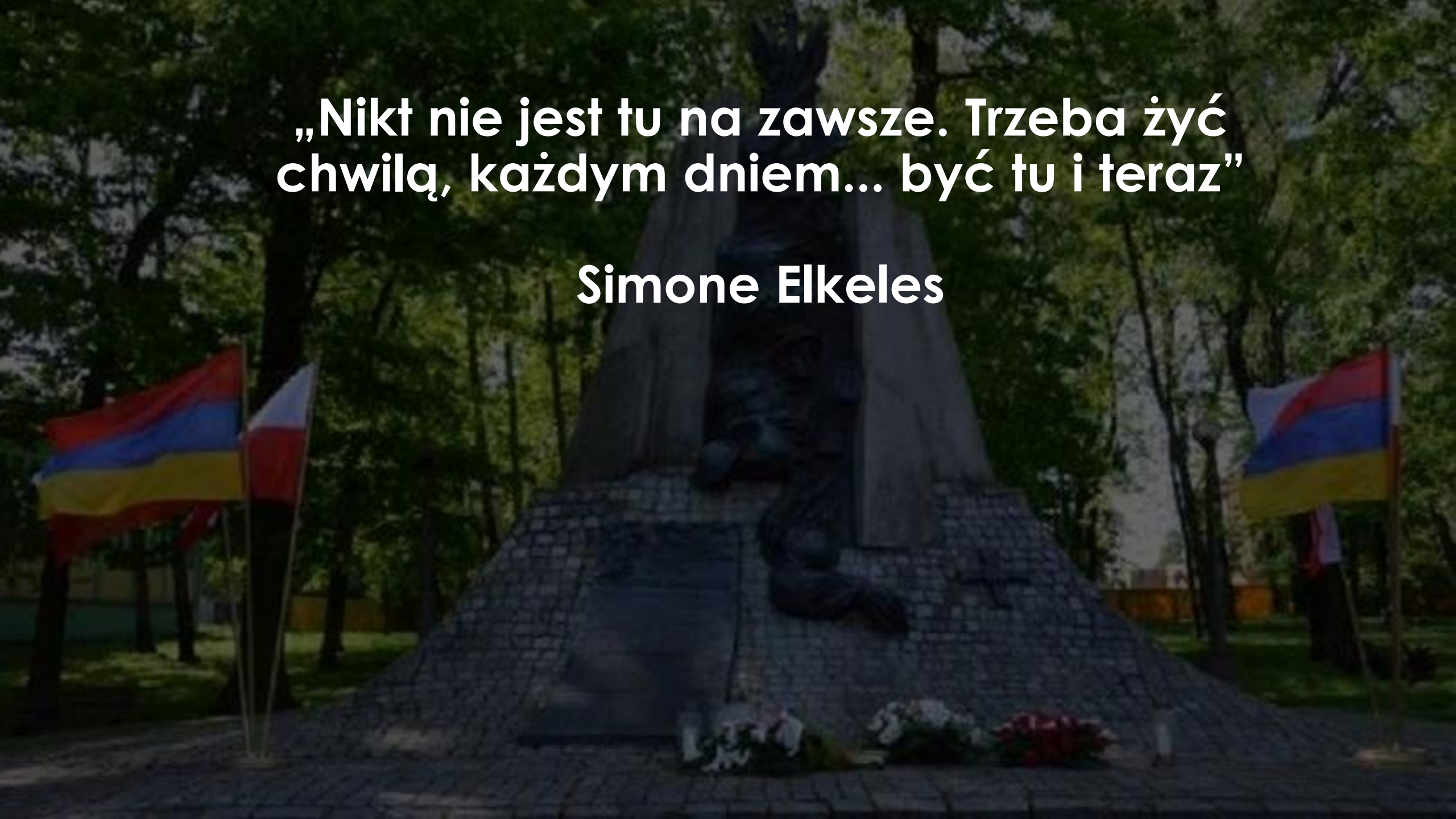

Pamiętajmy o tych, którzy odeszli...

LUDZIE ZWIĄZANI Z ZABRZEM

**„Nikt nie jest tu na zawsze. Trzeba żyć
chwilą, każdym dniem... być tu i teraz”**

Simone Elkeles

Guido Henckel von Donnersmarck (1830-1916)

- ▶ **Magnat przemysłowy, właściciel m.in. huty „Donnersmarck” i kopalni „Guido” w Zabrzu**

**„Co żyje, musi umrzeć; dziś tu gości, A jutro, w progi
przechodzi wieczności;
To pospolita rzecz!”**

William Shakespeare

Franz von Ballestrem

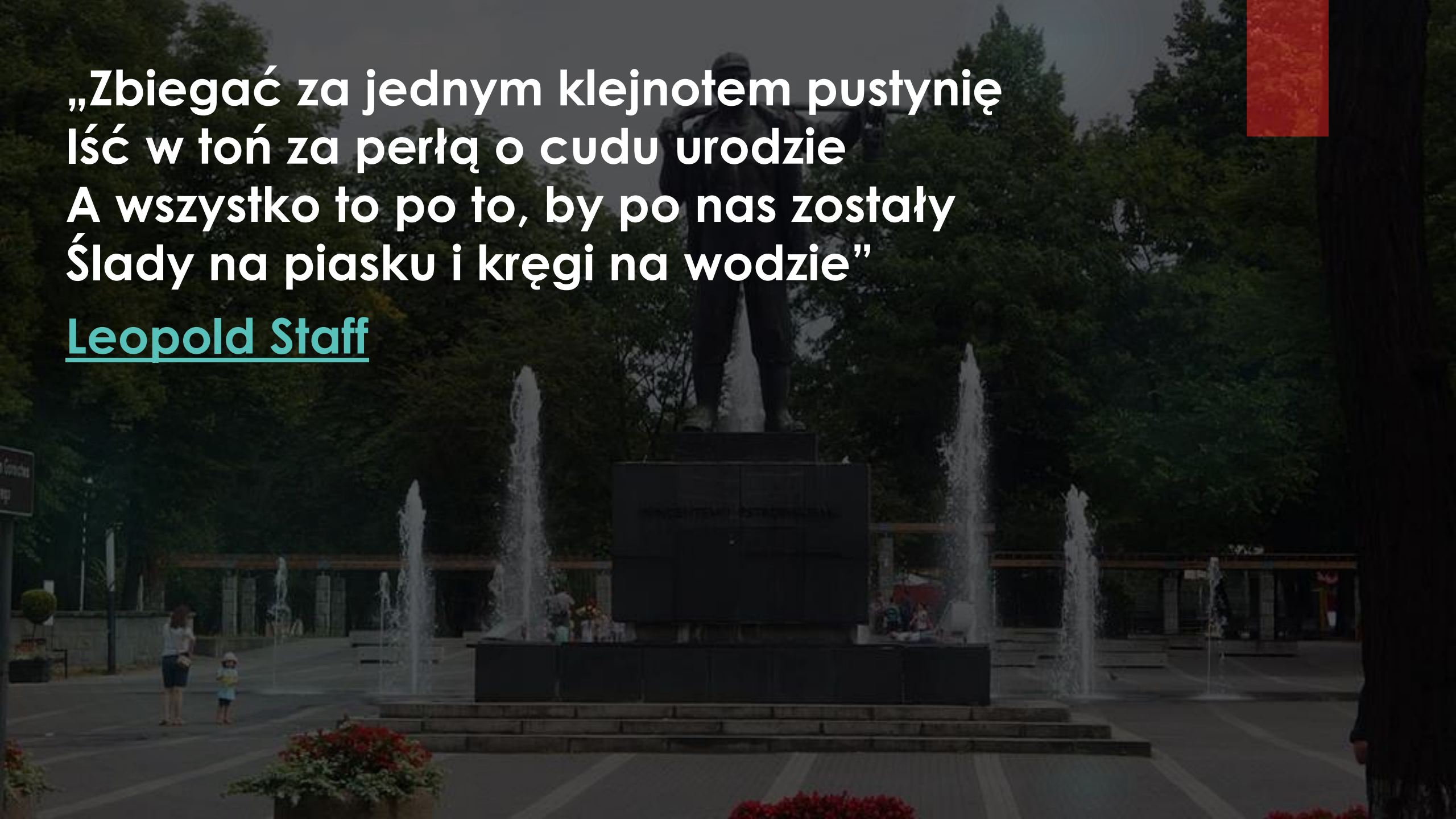
- ▶ Magnat przemysłowy Zabrze i Śląska,
- ▶ Wybudował w Biskupicach kopalnię Castellengo, a w Rokitnicy znajduje się założone przez niego osiedle.

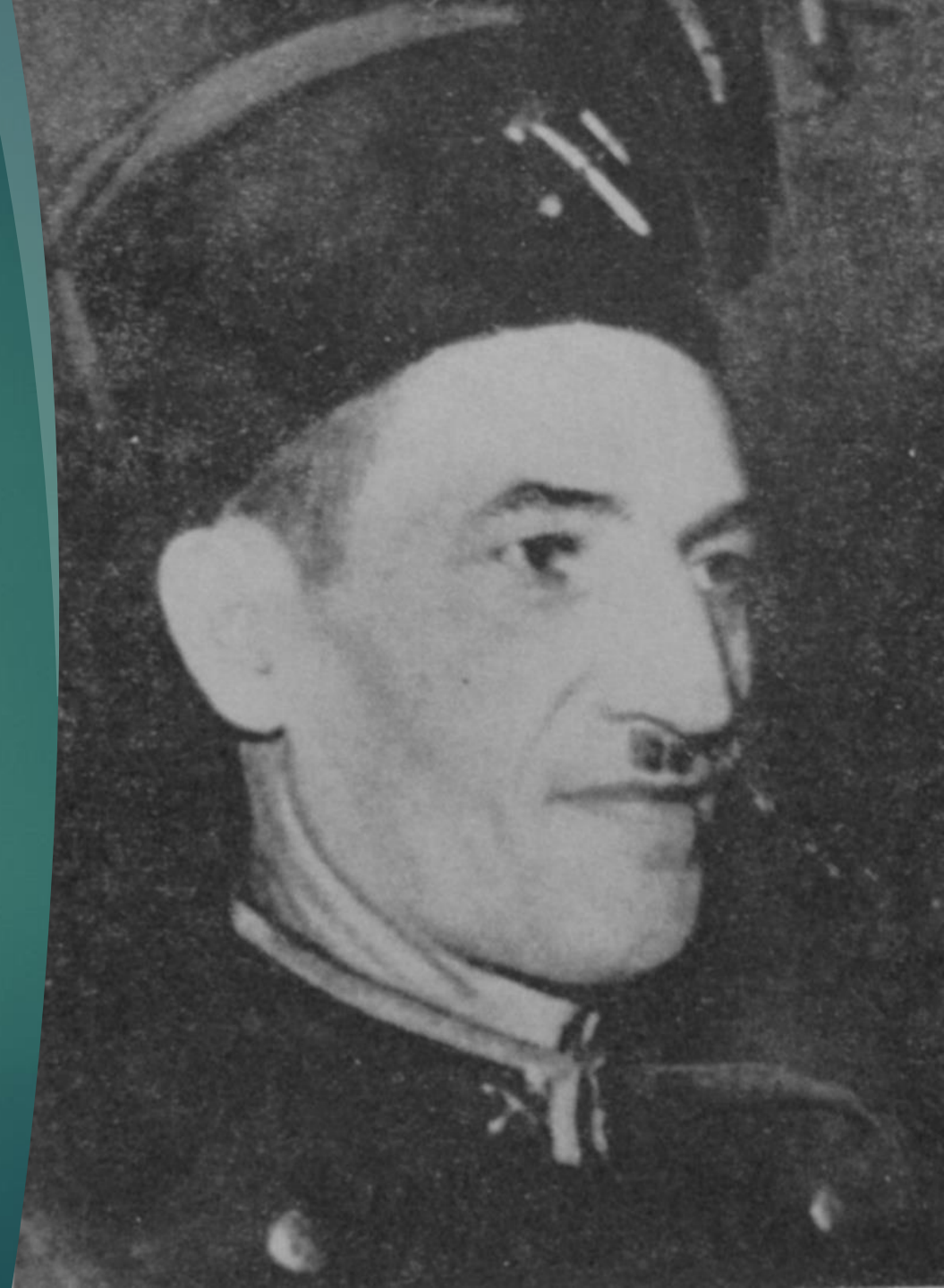
„Zbiegać za jednym klejnotem pustynię
Iść w toń za perłą o cudu urodzie
A wszystko to po to, by po nas zostały
Ślady na piasku i kręgi na wodzie”

Leopold Staff

Wincenty Pstrowski (1904-1948)

- ▶ Polski górnik (rębacz dołowy),
- ▶ W PRL uznany za wzór przodownika pracy. Budowniczy Polski Ludowej.

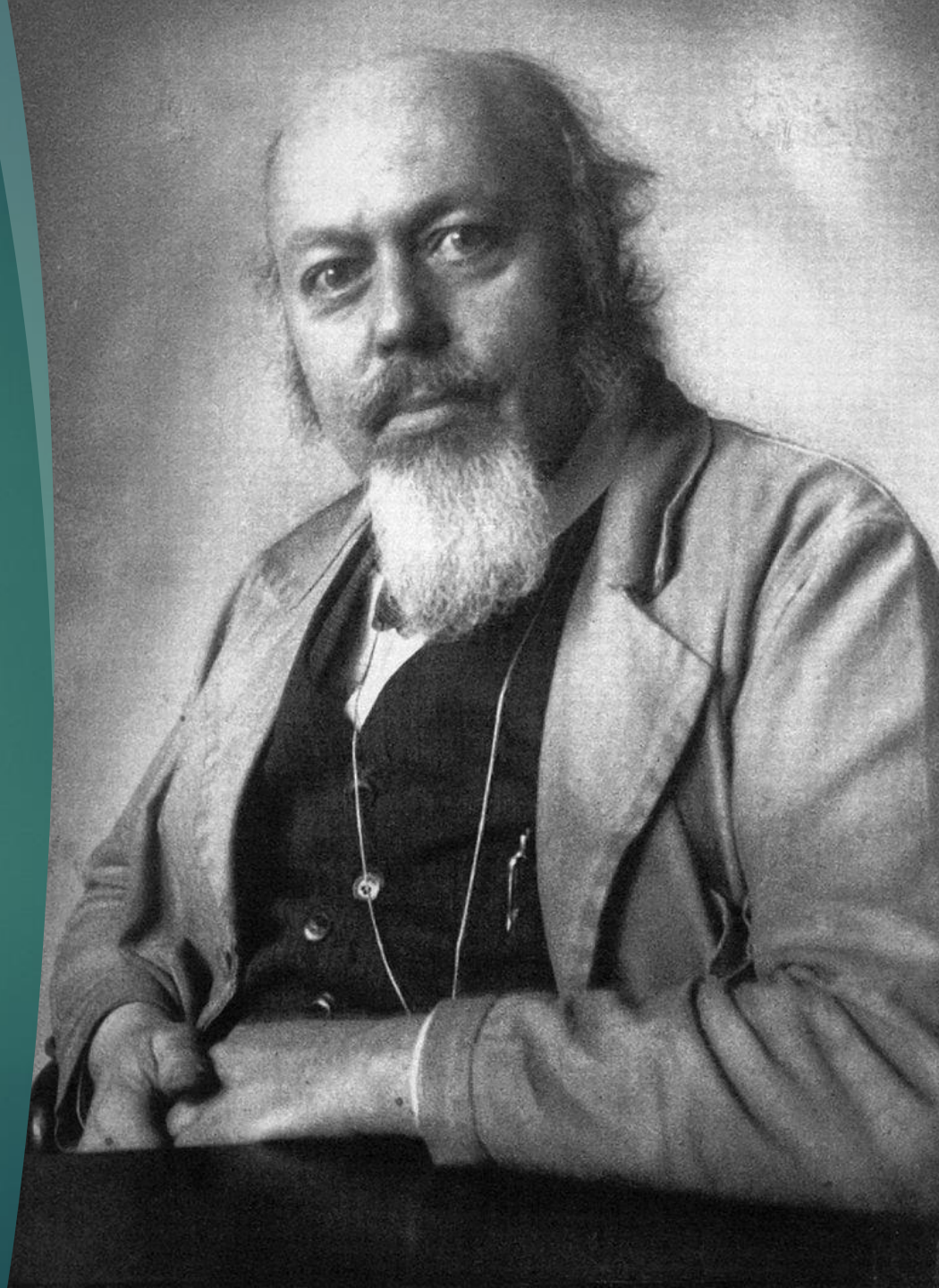
**„Jesteśmy istotami kruchymi. Przemijamy.
Zostają po nas tylko dzieła, dobro lub zły,
które czynimy bliźnim”**

Carlos Ruiz Zafón

Dominikus Böhm (1880-1955)

- ▶ Niemiecki architekt, projektant Kościoła św. Józefa w Zabrze i budynek Miejskiej Kasy Oszczędności.

„Przemijamy. Stare
ustępuje miejsca
nowemu, w ten sposób
świat posuwa się
naprzód. Ale pamiętajmy
o tych, którzy odchodzą -
ta pamięć daje im
nieśmiertelność”

Rafał Kosik

Bluma Wajn (1925-1946)

- ▶ Polska Żydówka, ocalała z obozu Auschwitz-Birkenau zastrzelona w Zabrze przez bojówki nacjonalistyczne,
- ▶ Pochowana na Cmentarzu Żydowskim (kwatery C-20). Podczas jej pogrzebu po raz pierwszy zagrano i zaśpiewano pieśń *Hatikwa* (*Nadzieja*), która stała się hymnem Izraela.

A lit candle in a red glass jar sits on a rustic wooden surface. The candle's flame is bright yellow and orange, casting a warm glow. To the left of the jar, a large maple leaf with yellow and green hues lies on the wood. The background is softly blurred, showing more autumn leaves in various colors.

„Czas płynie. Trzeba
nauczyć się płynąć
razem z nim”

Beata Pawlikowska

Halina Piłatówna (1925- 2019)

- ▶ Polska aktorka teatralna i filmowa,
- ▶ 1981 - Zasłużona dla miasta Zabrze,
- ▶ Występowała w Teatrze Nowym w Zabrzu (1959-86).

„Śmierć nadaje piękno życiu”

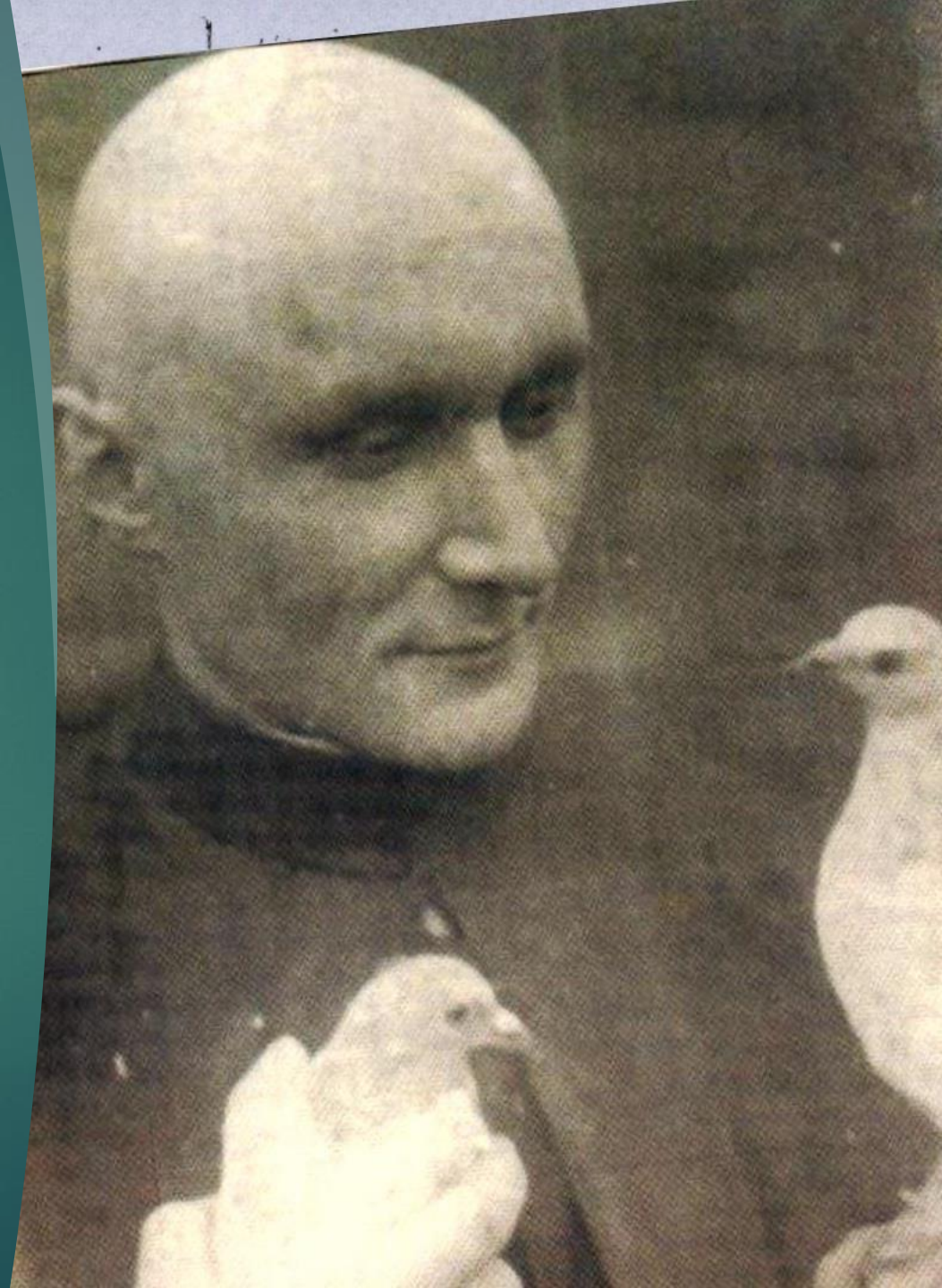
Małgorzata Musierowicz

Antoni Korczok (1891-1941)

- ▶ Polski duchowny katolicki, historyk Kościoła, działacz społeczny,
- ▶ Był wikarym w Zabrze, a następnie proboszczem w Gliwicach-Sośnicy,
- ▶ Zastrzelony przez funkcjonariuszy obozowych w przeddzień uwolnienia w Dachau.

**"A życia nikt nie otrzymuje na własność,
lecz wszyscy do użytku,,**

Lukrecjusz

Dariusz Gnatowski (1961-2020)

- ▶ Wychowywał się w Zabrze,
- ▶ Polski aktor filmowy, teatralny i dubbingowy. Zyskał ogólnopolską popularność dzięki roli Arnolda Boczka w serialu *Świat według Kiepskich*.

**"Czyny ludzi są niczym ślady
stóp na pustyni"**

Guy Gavriel Kay

Edyta Popowicz (z domu
Gosiniecka, 1913-1993)

- ▶ Urodzona w Zabrze polska łyżwiarka figurowa startująca w kategorii solistek.

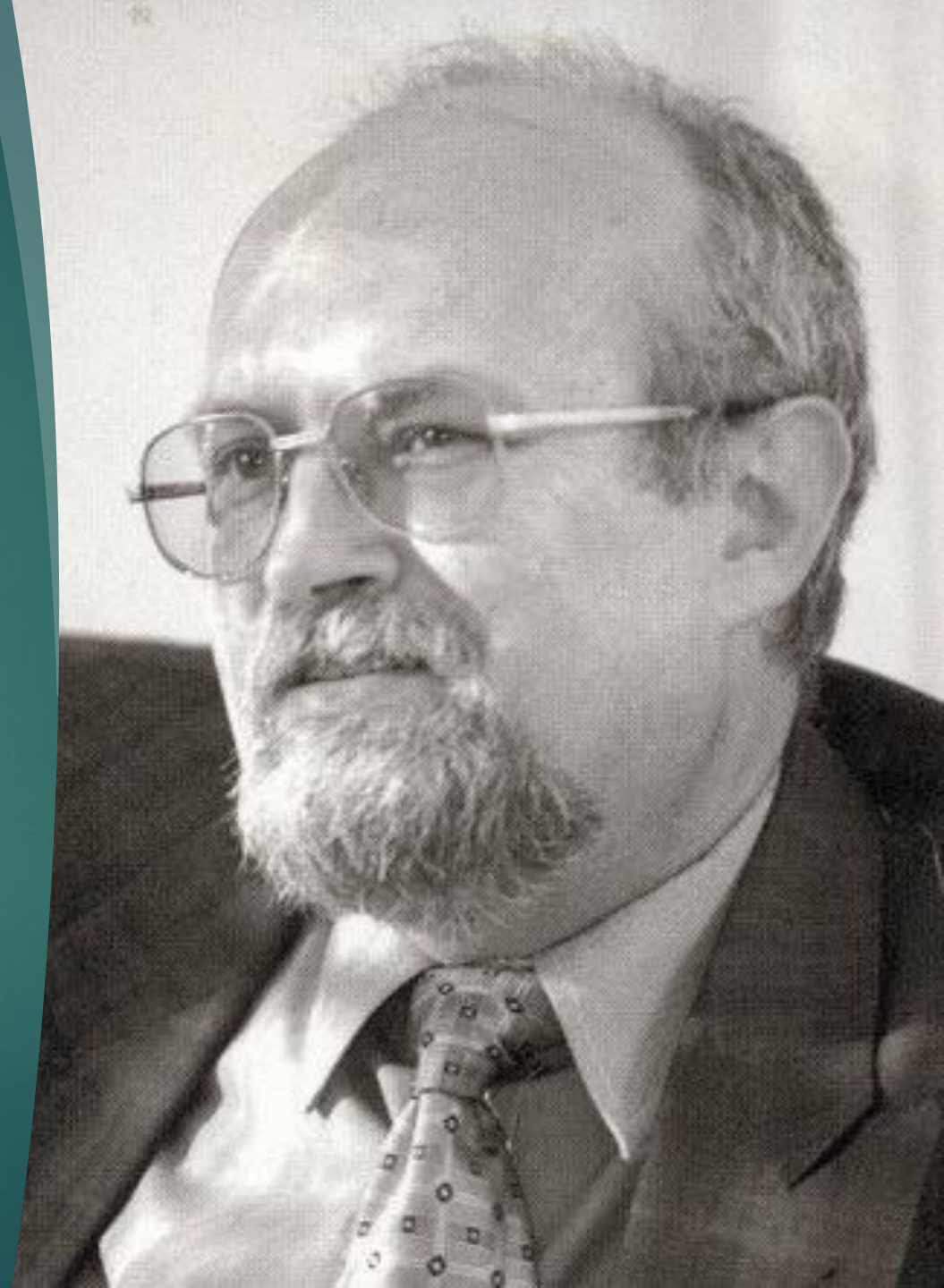
**"Śmierci tak potrzeba
uczyć się jak życia."**

Leopold Staff

Stanisław Bieniasz (1950- 2001
w Pawłowie koło Zabrze)

- ▶ Polski dramaturg, prozaik, reżyser, publicysta oraz autor sztuk scenicznych i scenariuszy filmowych.

**„Wszystko się
zmienia, nic nie ginie”**

Elly Griffiths

Jan Baranowicz (1906-1983)

- ▶ Poeta, prozaik, autor fraszek, humoresek, satyr, książek dla dzieci i młodzieży, a także audycji radiowych.

**"Epoki mijają jak ruchome piaski. Miejsce,
w którym stoimy teraz, nie jest tym samym
miejszem co poprzednio"**

Haruki Murakami

Bożena Hager – Małecka

- ▶ Jedna z najwybitniejszych lekarzy pediatrów, współtwórczyni Śląskiego Centrum Pediatrii w Zabrze.

**„Czasem ktoś jest nam dany tylko na chwilę.
Trzeba to rozumieć, gdy nadchodzi czas
pożegnania. Mądry człowiek już na początku liczy
się z końcem. Trudno jednak znaleźć w sobie dość
pokory i wiary, by od razu pogodzić się z czyimś
przemijaniem”**

Katarzyna Enerlich

Norbert Kroczek

- ▶ Dyrygent, kompozytor, pedagog, twórca chóru Resonans con tutti, z którym rozśławił imię Zabrzeza w Europie.

"My decydujemy tylko o tym jak
wykorzystać czas, który nam dano."

J.R.R. Tolkien

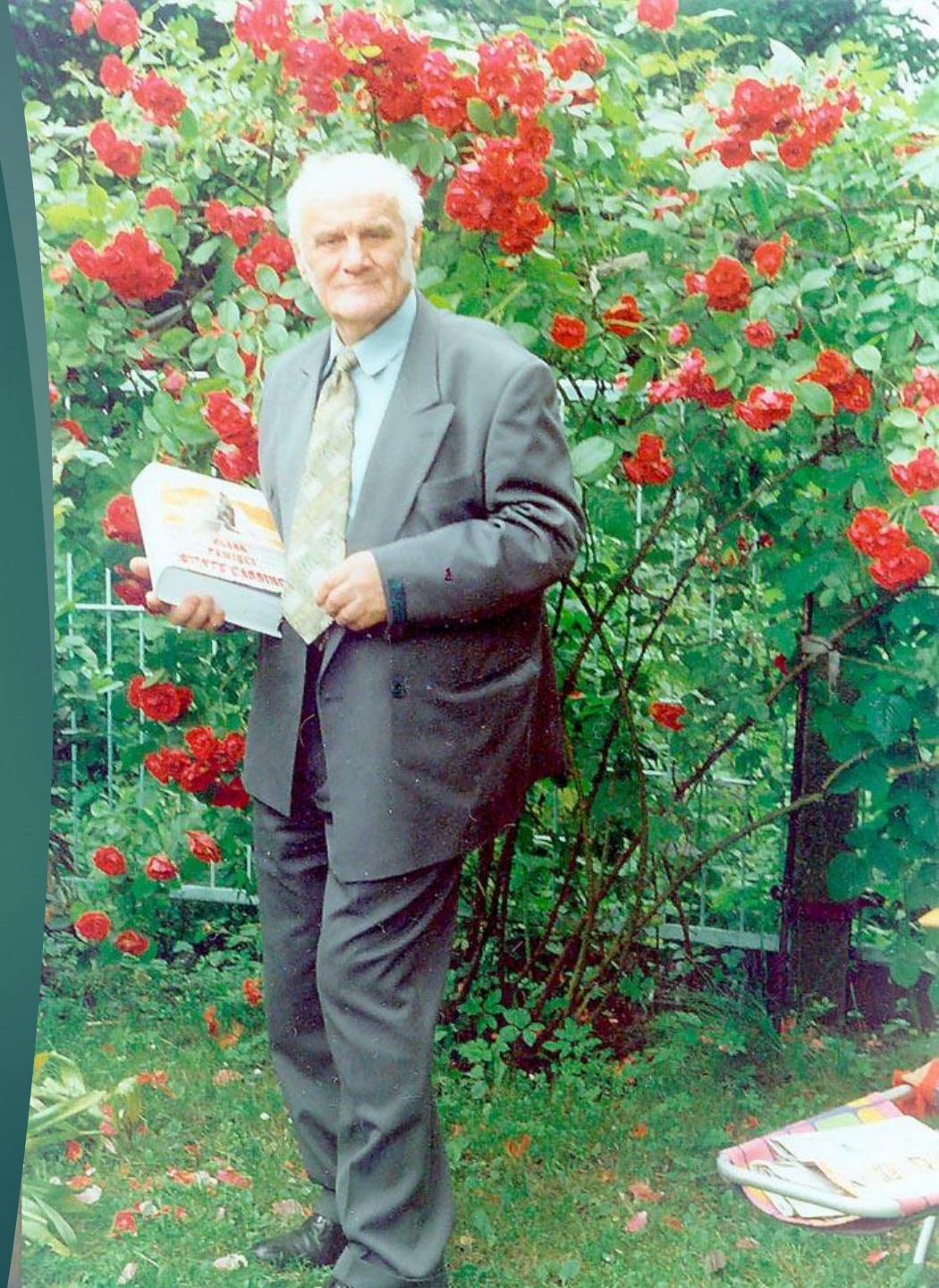
W TYM DOMU
PREZYDENT REPUBLIKI FRANCUSKIEJ
GENERAŁ CHARLES DE GAULLE
DNIA 9 WRZEŚNIA 1967 ROKU
POWIEDZIAŁ:

NIECH ŻYCIĘ ZARÓDZI

Witold Żdanowicz

- ▶ Wybitny fizyk, profesor, uczestnik bitwy pod Monte Cassino, autor książek o tematyce wojennej, inicjator budowy pomnika pamięci bohaterskich żołnierzy Monte Cassino w Zabrze.

**„Człowiek rodzi się w jednym
egzemplarzu i kiedy ginie, nikt go nie
może zastąpić”**

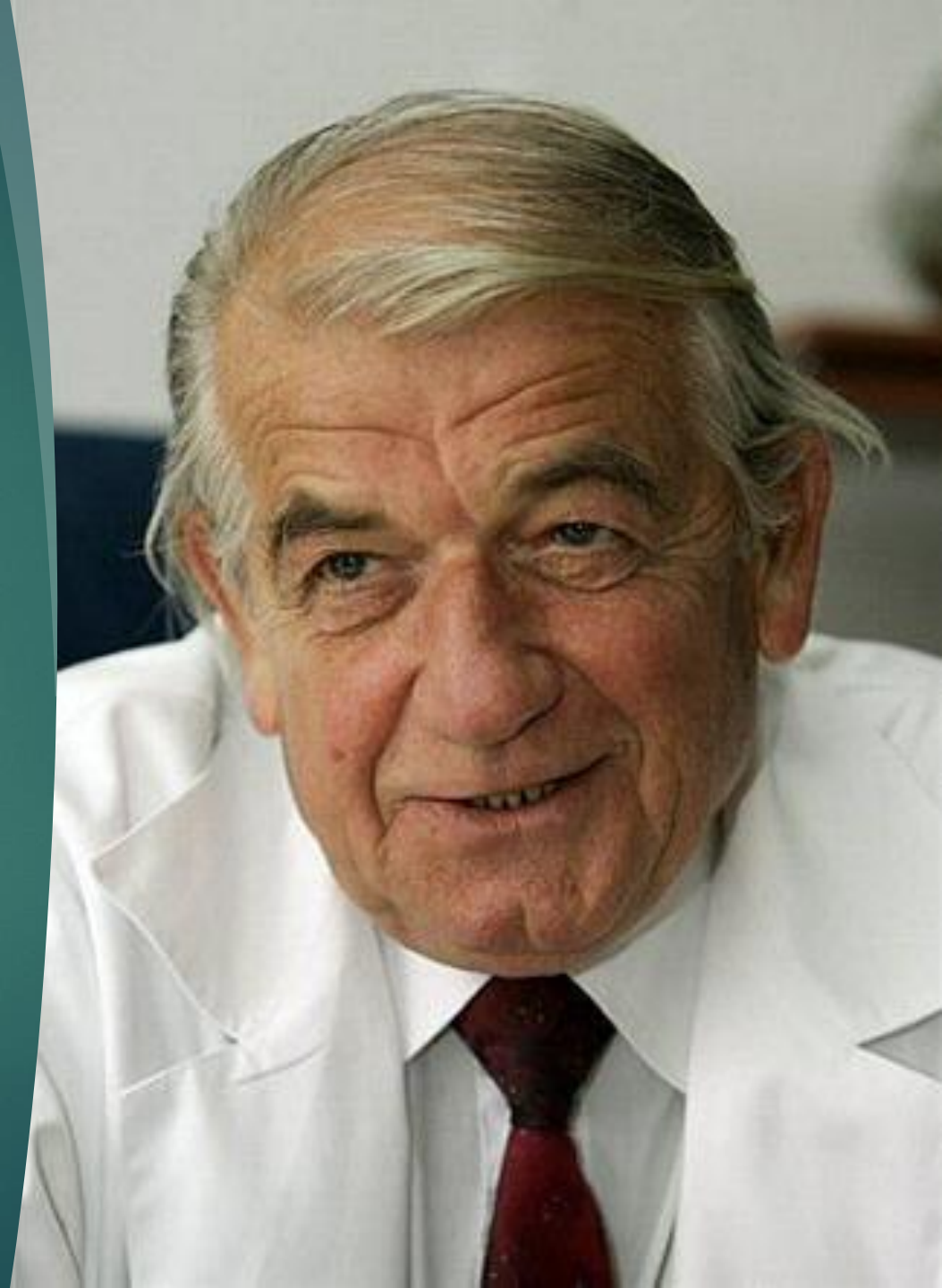
Andriej Siniawski

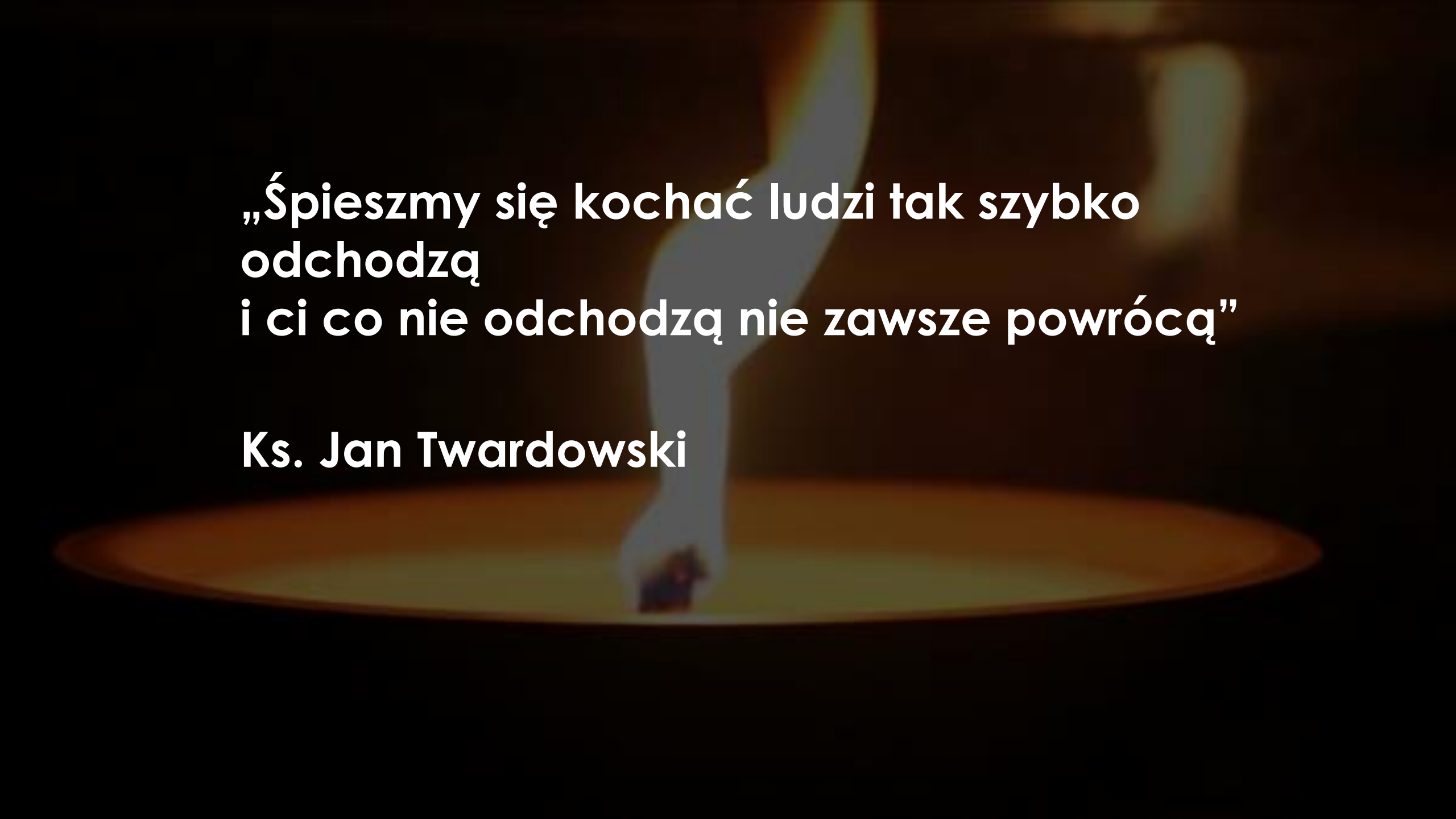

Zbigniew Religa (1938 - 2009)

- ▶ Zabrzeński kardiochirurg i polityk, profesor nauk medycznych. Patron programu Fundacji Dzieciom „Zdążyć z Pomocą”.

„Śpieszmy się kochać ludzi tak szybko
odchodzą
i ci co nie odchodzą nie zawsze powrócą”

Ks. Jan Twardowski

Pamiętamy

Bibliografia

- ▶ https://pl.wikipedia.org/wiki/Kategoria:Ludzie_zwi%C4%85zani_z_Zabrzem
- ▶ <https://zabrze.naszemiasto.pl/tag/ludzie-zwiazani-z-zabrzem>
- ▶ http://www.archiwum.wyborcza.pl/Archiwum/1,0,4818079,20061013,KA-DLO_D,Znani_zabrzanie,.html
- ▶ <https://www.jestpozytywnie.pl/30-cytatow-o-czasie-i-przemijaniu/>
- ▶ https://www.zamyslenie.pl/kategorie/czas_przemijanie/
- ▶ <http://nowinyzabrzanskie.pl/fotografie>
- ▶ Fotografie z Internetu.

Centrum
Kształcenia
Praktycznego
i Ustawicznego
w Zabrze

Dziękuję za
uwagę!

OPRAC. TERESA KASZA